

XIII. JUGOSLOVANSKI SIMPOZIJ O POUKU ZGODOVINE NA PEDAGOŠKI FAKULTETI UNIVERZE V MARIBORU OD 25. DO 27. AVGUSTA 1988

Simpoziji o pouku zgodovine so vsako leto v drugi republiki ali pokrajini. V letu 1988 je bila na vrsti Slovenija oziroma Zveza zgodovinskih društev Slovenije, ki je organizacijo in izvedbo simpozija zaupala Pedagoški fakulteti Univerze v Mariboru, oddelku za zgodovino.

Tema simpozija je bila znanstvena, idejna in metodična zasnovanost učbenikov zgodovine v osnovni šoli in srednjem izobraževanju. Na vsakoletnih srečanjih se seznanjajo učitelji zgodovine z novimi izsledki v stroki, letos je bil poudarek na didaktiki pouka zgodovine. Po kratkih pozdravnih govorih predsednice ZZD Slovenije Marije Oblak-Carni, Hrvoja Matkovića, predsednika Stalne komisije za pouk zgodovine pri Zvezi zgodovinarjev Jugoslavije, Staneta Čehovina, namestnika predsednika Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje in telesno kulturo, je spregovoril Primož Hainz, član Predsedstva Republiške konference SZDL in nato podpredsednik Skupščine mesta Maribor — Matija Malešič. Miomir Dašić, predsednik Zveze zgodovinarjev Jugoslavije se je dotaknil občutljive teme skupnih jeder, nakar ga je v repliki Primož Hainz ostro zavrnil. Rektor univerze v Mariboru Alojz Križman je poudaril pomen pouka zgodovine ter 70-letnico nastanka jugoslovanske države, kar je bila tema tudi ostalih pozdravnih govorov. Prodekan Pedagoške fakultete Viljem Brumec je udeležencem simpozija izrekel dobrodošlico, jim zaželel prijetno bivanje v Mariboru in uspešno delo. Predsednik organizacijskega odbora Matjaž Klemenčič je poudaril vlogo zgodovine kot instrumenta buditve narodne zavesti. Zahvalil se je vodstvu Pedagoške fakultete, ki je sprejela vlogo gostitelja in se aktivno vključila v priprave in delo simpozija.

Janko Prunk je v uvodnem referatu z naslovom Ustanovitev jugoslovanske države 1918 (Ob 70-letnici ustanovitve jugoslovanske države) z nekaterimi novimi poudarki kot dober poznavalec tematike in dobe postavil nekatere nove teze oziroma prevrednotenja glede vloge Jugoslovanskega odbora, Majniške deklaracije ter z novim metodološkim pristopom postavil nekatere nove ocene dogodkov iz tega obdobja. V živahnem odzivu na referat je Prunk odgovarjal na številna vprašanja in pojasnil svoja stališča. Nastopilo je tudi nekaj »koreferentov«.

Blagota Drašković iz Zagreba je predstavil koncept sodobnega zgodovinskega učbenika. Odličan in zelo odmeven je bil referat Štefana Trojarja z naslovom: Sodobne didaktične težnje pri oblikovanju učbenikov zgodovine v Zvezni republiki Nemčiji. S primerjalno metodo in dobrim poznavanjem nemških zgodovinskih učbenikov je razprl v široko paleto specifičnost, konceptualne poglede in didaktično-metodične zasnove nemških zgodovinskih učbenikov. Nemška zgodovinska didaktika sodi v evropski vrh, njen razvoj in napredek pa pogojujeta dolga tradicija nemške pedagoške misli, temeljite didaktične reforme pri pouku zgodovine in družbene vzgoje po drugi svetovni vojni.

Ljubomir Trajkovski (Titov Veles) je obdelal znanstveno, idejno in metodično zasnovanost učbenikov zgodovine za 5. razred osnovne šole, Perko Vojinović (Tito-grad) pa za 6. razred. Prvenka Turk je v izčrpnem referatu z naslovom Evalvacija prenovljenega učbeniškega gradiva za zgodovino v osnovni šoli v SR Sloveniji predstavila prizadevanja Zavoda za šolstvo SR Slovenije in avtorjev učbenikov pri oblikovanju didaktičnih kompletov za 6., 7. in 8. razred. Strnila je številne izkušnje učiteljev zgodovine v koristne in praktične napotke.

Đerđ Gal (Novi Sad) je obdelal učbenike za 7. razred OŠ, Franko Mirošević (Zagreb) pa za 8. razred.

Ob primerjavah novih učbenikov, ki so jih predstavili referenti, se je potrdila misel, da je za pouk zgodovine potreben dober delovni učbenik, ki bo imel (ponekod to že imajo) še didaktično gradivo oziroma komplet za uvajanje učencev v spoznavanje zgodovine.

Ljubica Šuligoj je s svojim referatom: Vloga aktualizacije pri zasnovi učbenikov zgodovine v osnovni šoli in srednjem izobraževanju nakazala številne možnosti aktualizacije, zlasti za osmi razred OŠ ter srednje izobraževanje, ki se ponujajo iz okolja, sodobnosti, tematsko podobnih, a kronološko različnih dogodkov. Za zanimivo primerjavo z referatom Štefana Trojarja je poskrbel Milutin Perović iz Beograda, ki je imel referat z naslovom: Novejša pojmovanja v sovjetski historiografiji o državi in družbenih značilnostih v antičnem obdobju. Iskribo, z veliko znanja in odličnih primerjav je referent predstavil novejša pojmovanja o gornji temi v sovjetskih učbenikih in drugih historičnih delih novejšega obdobja. Jetulah Krasniqi (Priština) je sumarno predstavil znanstveno, idejno in metodično zasnovanost učbenikov za zgodovino v 2. letniku srednjega izobraževanja.

Okroglo mizo o problemih pouka zgodovine je vodil predsednik Stalne komisije za pouk zgodovine pri Zvezi zgodovinarjev Jugoslavije Hrvoje Matković. Izmenjana

so bila številna spoznanja, informacije, tako glede idejne, kvalitetne kot metodične zasnove pouka zgodovine ter zgodovinskih učbenikov. Izkazalo se je, da SR Hrvaška s Školsko knjigo sistematično že več kot dvajset let skrbi za kvalitetne zgodovinske učbenike in številne druge pripomočke, da smo v SR Sloveniji napravili velik korak naprej, da imamo nekatere zelo dobre učbenike (Gestrin - Melik, Božič - Weber) in da ima večina šol na Slovenskem didaktične komplete, uporabljajo pa tudi diapozitive in prosojnice, manj pa Vaje in Zgodovinsko čitanko. V SR Srbiji se trudijo za kvaliteten dvig učbenikov ter pouka zgodovine po šolah. Tudi v Makedoniji, BiH, Črni gori si prizadevajo za strokovno visok nivo učbenikov, tudi s prevajanjem in adaptacijami učbenikov iz drugih predelov Jugoslavije.

Tako referati kot skrajšani diskusijski prispevki ob referatih bodo objavljeni v prvi številki časopisa »POUK ZGODOVINE« v letu 1989, za katerega že leta skrbi Stalna komisija za pouk zgodovine oziroma Hrvoje Matković.

Na družabnem srečanju in večerji v Dijaškem domu Janeza Hribarja, ki je tudi sicer nudil gostoljubje udeležencem simpozija vse tri dni, se je predstavil KUD Študent iz Maribora z nekaterimi značilnimi slovenskimi plesi v narodnih nošah in tudi kurenti niso manjkali, za kar gre zasluga Branki Čagranovi.

Za spremljevalni program so organizatorji pripravili predstavitev mesta Maribor v sliki in besedi, ki ga je z odlično izbranimi diapozitivi o kulturnih, umetnostno-zgodovinskih in zgodovinskih spomenikih Maribora pripravila Andreja Vrišer. V prostem času je tekla videokaseta o vzorčni uri pri zgodovinskem krožku, udeleženci pa so si lahko pod strokovnim vodstvom ogledali tudi prostore PF s knjižnico, video-teko in igroteko ter snemalni didaktični studio.

Za organiziran ogled Maribora so bili na voljo vodiči, izkazale pa so se tudi kulturne institucije v Mariboru, ki so imele za udeležence simpozija odprta vrata tudi mimo uradnih ur, za kar jim gre posebna zahvala. V Muzeju narodne osvoboditve so za to priložnost še enkrat postavili razstavo *Narodnoosvobodilni boj na mariborskem območju, Boj za Maribor in štajersko Podravje na območju štajerskega obmejnega poveljstva 1918—1919* (boj za severno slovensko mejo). V Pokrajinskem arhivu Maribor pa je Slavica Tovšak posebej za to priložnost postavila razstavo *Maribor od leta 1941—1945*, z originalnimi posnetki o bombardiranju mesta Maribora ter drugo dokumentarno gradivo za medvojna leta.

Za strokovno ekskurzijo je bilo izbrano partizansko Pohorje z Osankarico in antični Ptuj. V samem Mariboru smo si ogledali celico, v kateri je bil zaprt Josip Broz. V simbiozi antične in novejšje zgodovine so bili udeleženci najbolj prijetno presenečeni nad urejenimi in bogatimi zbirkami na obnovljenem Ptujskem gradu oziroma muzeju.

V tem zapisu je potrebno omeniti tudi študente zgodovine PF, ki so z veliko dobre volje, gostoljubnosti in iznajdljivosti skrbeli za recepcijo in namestitve vseh 311 udeležencev XIII. jugoslovanskega simpozija o pouku zgodovine. Brez timskega dela pri organizaciji in brez vključitve vodstvenih delavcev PF, zlasti prodekana Viljema Brumca in tajnice Sitarjeve v samo delo simpozija, bi ta gotovo ne uspel tako kot je.

Janez Marolt